

עין משפט
גד מצוה

צד:

ואע"ג דאזיץ אשתו וגיסו צומדיגת הים. אין לפרש דמשמע ליה מתני' באזיל אשתו וגיסו משום דאחות אשתו פנויה לא היה ז"ל דמותרת לחזור לו דהא ציטער'ך דלא נימא דשכיבת אחותה אוסרת' מק"ו דא"ל דקדאמר לקמן אלא משמע ליה דאייירי צנשואה מדקאמר עלה רבי יוסי כל שפוסל ע"י אחרים כו' משמע דת"ק איירי בפוסל על ידי אחרים ומייירי באמרו לו שני עדים שמתה אשתו ועד אחד על גיסו אצל בעד אחד על מיתת אשתו אין יכול לישא אחותה אי"נ בדאיכא תרי על גיסו נמי וכמ"ד לעיל (דף 5א). דרבנן פליגי ארבי שמעון צניסת שלא צרשות וקנים אפילו צב' עדים ולקמן נמי צשמעמין דפריך ותאסר צשכיבתה דאחותה מידי דהוי אאשה שהלך בעלה למדינת הים על כרחך פריך אליצא דמאן דקנים צב' עדים דמיתת אשתו לא מיתוקמא אלא צב' עדים: **אשת גיסו אסורה.** דקנסינן ככולהו קנסא דמתניתין אצל גט לא צעיא דלא שייך כאן שמה יאמרו גירש זה ונשא זה דכיון דאשתו קיימת לא שייך צה קדושין וידיעי דעל ידי שמועת טעות נשאל ו ומש"ה אשתו שריא והא דקמני מתני' אס כשתה ראשונה מותר צשניה ההיא ללא באזיל אשתו וגיסו איירי דכיון דאסירא אנגיסו לדידיה נמי תאסר אלא צפנויה מיירי: **ל"ימא מתני' דלא בר"ע.**

משום דמשמע ליה דאזיל אשתו וגיסו דאמר מתני' דלא כר"ע אצל אי הוה מיירי צפנויה צהיהא פשיטא דלא צעיא אחות אשתו גט אפי' לר"ע כיון דלא שייך צה קנסא דאדמר לקמן דלא קנסינן כיון דצמוד אין שכיבת אחותה אוסרתה א): **רבי עקיבא מוסיף אף אשת אח בו'.** אשת אציו ואשת אחי אציו לא צעי למינקט דלא שכיח דנסצי להו ע"י שמועת טעות דאסירי לאחר מיתה: **ולאן איתמה ע"ה בו'.** הך שניאוי לא מיתוקמא אלא כר' אמ' לקמן (ה): דלר' יתחק נפחא לא מיתוקמא ת"ק כר"ע דלדידיה רבי יוסי הוה דקאי כר' עקיבא דמפלוג צין ארוסמו וגיסו לאשתו אצל ת"ק לא שני ליה: **אלא נשואין מי איכא צמימר תנאה הוה ל"ה בנשואין.** ואפילו למ"ד (כתובות דף 67). המקדש על תנאי ובעל אינה נרכיה הימנו גט מ"מ לא שכיחא מילתא צימצטלו הנשואין מחמת התנאי משום דאיכא חיבת ציהא ושלא יחא צעילתו צעילת וזות מדע דהא שמואל ו אית ליה האי סברא ואית ליה וט יס תנאי צנשואין לקמן

צפרק צית שמה' (דף ק: ושס): **אי ר"ע** ניתני נמי חמותו. אצרייחא לא קשה ליה אמאי לא מוסיף נמי רבי עקיבא חמותו דאיכא למימר דלדצריהס דרבנן קאמר לדידי אף חמותו נמי אלא לדידכו אודו לי מיתה צאשת אח ואחות אשה אצל צמתני' הוה ליה למינקט חמותו דהוי חידוש טפי מאחות אשה: **מאיסורא מי מיעטה רחמנא.** כלומר מלאו וכרת לא מיעטה אלא משרפה: על

שפיר אלא לרצא לינתייה. ומשנינן נהי דמיעטה קרא לחמותו אחר מיתה משרפה כו': **וסאפס.** אשתו הראשונה עלוי צשכיבתה דאחותה: **מידי דהוה אאשה שהלך בעלה למדינת הים.** דמיתסרלא לבעלה צשכיבת האחרון ואע"פ שהיא שוגגת ואמאי קמני מתני' מותרת לחזור לו: ומשנינן לא **דמי אש שהלך כו': דצמודי מייספרא מדאורייתא.** דכתיב (דמדבר ה) והיא לא תפשה דמשמע איסורא הלכך צשוגג כגון ע"פ צ"ד גזרו בה רבנן:

האשה רבה פרק עשירי יבמות

ומסר צקרוצוה השניה. לישא צתה דקי"ל (לקמן דף 15). נושאין על האנוסה ועל המפוחה: **ר' יוסי.** צגמ' 5א:] מפרש לה: **גמ' וגיסו.** בעל אחות אשתו וצא עד אחד ואמר לו מתה אשתך ולוו אמר מת בעליך ועמד ונשאה ואח"כ צאו אשתו וגיסו: **לימא מתני'.** דקמני מותרת לחזור לו: **דלא כר"ע דאי**

ר"ע. כיון דצעיה הך גיטא מינייה הויא ליה אשתו אחות גרושמו: **חוץ מאשם איש שנשאל ע"פ צ"ד.** ומשום גזרה שמה יאמרו גירש זה כו' כדלמרינן לעיל צפירקין (דף פח:): **ר"ע מוסיף.** והשתא ס"ד אפילו נשואת אחיו ושמע שמת ויצמה וצא אחיו צעיא גט וכן צאחות אשה. וטעמא לא ידיעין דהכא ליכא למימר גירשה זה ונשאה זה שאפילו גירשה צעלה אין קדושין של זה תופסין צה וכן לגבי אחות אשה מאחר צנצת אשתו גלוי לכל שאין קידושי שניה קדושין ואפ"ה קנים לה ר"ע אגיטא: **דאמרי אינשי.** כי חוו לחרוס קמא אמרי מדנצכא אחוה תנאה הוה ליה לקמא צקדושין ולא נתקיים והא צבתא ספיר נסיב ואי מפיך לא צלא גט נמצאת אשת איש נרצית יוצאה בלא גט וכן אחות אשה כו': **אצל נשואין.** כי מתני' דאשתו הראשונה היתה נשואה לו מי איכא למימר תנאה הוה ליה צנשואין הא כ"ע ידיעי דאין אדם משים צעילתו צעילת וזות הלכך קים לכו דנישואי שניה אינס כלום: **אי ר"ע.** אי מתני' ר"ע היא דקמהפסרה לאוקומי נמי כר"ע לימני חמותו אמרו לו מתה אשתך ונשא אחמה דלר"ע חמותו לאחר מיתת אשתו שריא: **ואס אחס מהן.** שכן צלשון יוני קורין לאחת הינא ואמרה רחמנא אחרונה צנשא צאיסור משרף: **אוחו ואס שפיהן.** כדקצעינן התם צסנהדרין] מאי צינייהו הא ודאי אשתו גמורה לא אמר ר' ע"פ דצשרפה שפיר עניה וז מה משרפה דהרי צהיתר נשאל לו ואמר אציי משמעות דורשין איכא צינייהו דר"ע סצר מרתי מציצי חמותו ואס חמותו נפקי מהאי קרא דצשרפה דהכי אמר קרא איש כיז) יקח את אשה ואמה ושמיהן לאיסור כגון צנשא חמותו ואס חמותו צנאש ישרפו ור' ישמעאל סצר חדא מציצי חמותו לחודה שמעינן מניה דהאי כיס) יקח את אשה היינו אשתו הראשונה הנשאלת צהיתר ואת אחמה וז אחת מהן ואס חמותו דצשרפה מג"ש נפקא לן צאלו הן הנשרפין (סנהדרין עה): ורצא אמר חמותו לאחר מיתת

אשתו איכא צינייהו דלר' ישמעאל צשרפה דה"ק אותו ואת אחת אחת אפי' אין שמהין קיימות כגון שמתה אשתו ונשא לתו אמה משרף ור"ע סצר אותו ואת שמהין צומן שמהיהן קיימות אשתו וחמותו ישרפו אותו ומסתמא כדינו כן דין חמותו דהשוה הכצוב אשה לאיש לכל עוגשין צצתוריה ומתני' דלא קמני חמותו הניחא לנצי' דאמר משמעות דורשין איכא צינייהו לר"ע נפקא ליה אס חמותו מהאי קרא ולר' ישמעאל לא נפקא ליה מהכא ולא איירי ר' ישמעאל ור"ע צחמותו לאחר מיתה כלל אשתו וגיסו למ"ה וכו') דההיא כבר פסקה וכי קאמר לימא מתני' דלא כר"ע מילתא באנפי נפשה היא וכפישרו רש"י ז"ל ומצאתי כתוב בכתב יד הראב"ד בזה הלשון גבי מילתא דרבי אמי ור"י נפחא (לקמן צה ע"ב) ואי קשיא לך כי קאי אדר' אמי נמי קשי' דשמואל ארשמואל דהא אמר ר' יוסי ע"פ צ"ד אשת גיסו אסורה אנגיסו ואשתו נמי אסורה ליה ואע"ג דליכא למימר גירש זה ונשא זה וכ"ש הויכא דאיכא למתלי בתנאה לא קשיא דחתם אסורה משום אחות אשתו היא ודכ"ע לא ידיעי שהיא אחות אשתו גורנין משום אשה אחות שהלך בעלה למ"ה אבל האא אשת אחיו היא ודועה וליכא למטעי בה גירש זה ונשא זה ומשום הכי לא גורנין ולתנאה נמי לא חיישי' והרב הצרפתי א) פי' דלגבי אחות אשתו איכא צד היתר כגון שבא גיסו תחלה דאחי למימר גירש זה ונשא זה לאחר מיתת אשתו הלכך אשת גיסו צעיא גט וכי הכי אשתו נמי אסירה ליה דהר"ל אחות גורשתו אבל אשת אח ליכא צד היתר וקשיא ליה אי הכי אי דאית אנגיסו תחלה מי"ט דת"ק דשרי אשתו לדידיה הא ודאי אחות גורשתו היא ואי דאתו כהדי הדדי הא ליכא צד היתר כלל. ועוד כתב גבי דאזיל דאחיל אשתו וגיסו למ"ה וכו' ולא אמרינן מתוך שנאסר אשת גיסו אנגיסו תאסר אשתו עליו. וכתב הראב"ד בזה הלשון משום דמחלפא באשה שהלך

מסורת הש"ס

א) ג"ח' רבה פ"א,]
ב) סנהדרין עו: [ומכר לקמן נח: סלוגא דר"י ורבי עקיבא,]
ג) דף עו:.]
ד) ג"ח' אשכנז, ס) ג"ח' אשכנז, ו) ג"ס ע"ב,]

תורה אור השלם

1. ואיש אשר יקח את אשה ואת אמה וזהו הוא קאש ישרפו אתו ואתהון ולא תהיה ומה ברוכבם: ויקרא כ יד

הגהות הב"ח

א) גמ' כל עריות ואמרו אין צייכות:
ב) הו"ס ד"ה אלא וכו' אית ליה האי סברא ואית ליה איך תנאי:

מוסף רש"י

משמעות דורשין. לשון משמעות מקרא דורשן (סנהדרין עו).

תוס' חד מקמאי (המשך)

למיגור שמה יאמרו גירש זה ונשא זה אבל באשה דליכא למיגור שמה צריש זה ונשא זה עבדינן עובדא כמינס אנוסה ואשת גיסו שריא בבשאת ע"פ עדים אליבא דר' אמי לרברי הכל בין לת"ק בין לר"י ואע"ג דרבי אמי ס"ל הכי לא עבדי' בה עובדא למשרא אשת גיסו אנגיסו בבשאת ע"פ עדים דלמא הלכה כר"י נפחא דאמר ר' יוסי אסיפא קאי אבל בבשאת ע"פ עדים לא איירי בה לא ת"ק ולא ר"י ואפשר דבשאת ע"פ עדים נמי אליבא דרב יצחק אשת גיסו אסירה ואע"ג דמחלפא באשה שהלך בעלה למ"ה ורש"י פי' וכתב דלת"ק אליבא דר"י נפחא צמאסורה לחזור להבעל באשה שהלך בעלה למ"ה לא ואע"ג דאמרו גירש זה ונשא זה דהא באשת גיסו ליכא למימר הכי אלא משום קנסא הוה אבל לר"י אליבא דר"י נפחא היינו טעמא אסורה לחזור לבצל אשה שהלך בעלה משום שאמרו גירש זה ונשא זה ובאשת גיסו דליכא למימר כי אשת גיסו שריא וכיון [דלא] איפסוקי הלכתא אי כר"י נפחא אי כר' אמי לעולם אשת גיסו אסורה אי משום שהעידו שמת דמחלפא באשה שהלך בעלה למ"ה לפי' דידן וכיון דאשת גיסו אסורה אשתו נמי אסורה דהלכתא כרבי יוסי דאמר כל הפוסל ע"י אחרים פוסל ע"י עצמו הלכך מה שכתב הרב אלפס בריש שמעתיא אע"ג דאזיל אשתו וגיסו למ"ה וכו' אשת גיסו אסירה ואשתו שריא לא ירדנו לסוף דעתו דהא דאמרי' בגמ' לימא מתני' דלא כר"ע לאו אמילתא דאזיל

אשתו וגיסו למ"ה וכו') דההיא כבר פסקה וכי קאמר לימא מתני' דלא כר"ע מילתא באנפי נפשה היא וכפישרו רש"י ז"ל ומצאתי כתוב בכתב יד הראב"ד בזה הלשון גבי מילתא דרבי אמי ור"י נפחא (לקמן צה ע"ב) ואי קשיא לך כי קאי אדר' אמי נמי קשי' דשמואל ארשמואל דהא אמר ר' יוסי ע"פ צ"ד אשת גיסו אסורה אנגיסו ואשתו נמי אסורה ליה ואע"ג דליכא למימר גירש זה ונשא זה וכ"ש הויכא דאיכא למתלי בתנאה לא קשיא דחתם אסורה משום אחות אשתו היא ודכ"ע לא ידיעי שהיא אחות אשתו גורנין משום אשה אחות שהלך בעלה למ"ה אבל האא אשת אחיו היא ודועה וליכא למטעי בה גירש זה ונשא זה ומשום הכי לא גורנין ולתנאה נמי לא חיישי' והרב הצרפתי א) פי' דלגבי אחות אשתו איכא צד היתר כגון שבא גיסו תחלה דאחי למימר גירש זה ונשא זה לאחר מיתת אשתו הלכך אשת גיסו צעיא גט וכי הכי אשתו נמי אסירה ליה דהר"ל אחות גורשתו אבל אשת אח ליכא צד היתר וקשיא ליה אי הכי אי דאית אנגיסו תחלה מי"ט דת"ק דשרי אשתו לדידיה הא ודאי אחות גורשתו היא ואי דאתו כהדי הדדי הא ליכא צד היתר כלל. ועוד כתב גבי דאזיל דאחיל אשתו וגיסו למ"ה וכו' ולא אמרינן מתוך שנאסר אשת גיסו אנגיסו תאסר אשתו עליו. וכתב הראב"ד בזה הלשון משום דמחלפא באשה שהלך

^[א] פי' בחומ' ששים להלן (דף נה ע"ב) ד"ה דלמא שמיטלי ק.